

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

Орган парткома, рэктарата, мясцома, камітэта ЛКСМБ
і прафкома Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна

№ 37 (507)

Субота, 15 снежня 1962 г.

Цана 1 кап.

Так працуюць нашы выпускнікі

Па сцэжках народнай славы

Была нядзеля. У гэты дзень звычайна няма заняткаў у школе. І таму няўсім жыхарам вёскі Іванічы, чаму гэта з усіх канцоў населенага пункта ды і з навакольных сёл Чырвоны Бераг і Слабада ў школу спяшалася гаманлівая вясёлая дзетвара. У ва ўсіх — прыўзняты настрой. А юным школьнікам радавацца было чаму. Сёння іх чакалі цікавыя справы — заняткі гістарычнага гуртка, якім кіруе маладая настаўніца, выкладчыца гісторыі Святлана Фёдарэўна Сіманькова (якая закончыла сёлета гістафак БДУ. — Заўвага рэд. «Бел. універсітэт»).

На гэты раз юныя гісторыкі рашылі правесці заняткі на свежым паветры, у походзе па партызанскіх сцэжках свайго сельсавета. Удзельніцаў у гэтым цікавым падарожжы дзеці запрасілі аднавяскоўцаў — былых партызан. Мікалай Рыгоравіч Жлобіч, Мікалай Конаравіч Верыні і дырэктар Іваніцкай васьмігадовай школы Васіль Адамавіч Шуша павялі рабят незабыўнымі сцэжкам, дарогамі векаломнай славы геройскіх дзён змагання з фашысцкімі акупантамі. Народныя іўцы паказалі дзецям явочныя партызан, месцазнаходжанне партызанскага лагера, на якім яшчэ захаваліся зямлянікі — бая-

вое жыллі мужных змагароў за незалежнасць сваёй бацькашчыны.

А пад вечар каля партызанскіх могілак ярка ўспыхнула зыркае полымя піянерскага кастра. З кароткай прамовай «Аб ролі партызан у Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг.» выступіла Святлана Фёдарэўна. Потым дзеці спявалі партызанскія песні і разказвалі вершы аб героях-партызанах.

Незвычайна ўзбуджаныя, поўныя непаўторных уражанняў, вярталіся дадому іваніцкія школьнікі. З сабою яны прынеслі шмат цікавых рэчаў. Гэта для гістарычнага музея, які арганізавана ў школе.

І. ПАНЦЯЛЕЙ.

(З газеты «Уперад» ад 5 снежня. Гор. Чэрвень).

Да ведама дэлегатаў XVII камсамольскай канферэнцыі Беларжуніверсітэта імя У. І. Леніна

XVII камсамольская канферэнцыя пачне сваю работу 16 снежня ў 10 гадзін у актавай зале галоўнага корпусу.

Рэгістрацыя дэлегатаў у 9 гадзін у вестыбюлі 4 паверха.

Паездка ў Маскву

Нядаўна мы, студэнты 4 курса гістарычнага факультэта, пабывалі ў сталіцы нашай Радзімы — Маскве. Гэта паездка пакінула ў нас самыя цёплыя ўспаміны. Мы пазнаёміліся з гістарычнымі славутасцямі сталіцы, з помнікамі архітэктуры, творамі мастацтва. Зразумела, ажыццявіць усе нашы планы за тры дні было немагчыма. Але тым не менш, тое, што нам пашанцавала убачыць — Крэмль, гістарычныя музеі Масквы і Барадзіна, Трацякоўская галерэя — расшырыла наш круггляд, паглыбіла нашы веды. Мы пабывалі ў Маўзалеі Уладзіміра Ільіча Леніна.

Масква сустрэла нас дрэнным надвор'ем, ды і гасціннасцю не парадавала: у гасцініцах не было месца на 32 чалавек. Нашаму выкладчыку Б. А. Мельцару ўдалося, нарэшце, звязацца з адміністрацыяй Дома студэнтаў пры МДУ імя М. В. Ламаносава. Там чулыя і ўважлівыя людзі паклапаціліся аб нашым адпачынку. Парадавалі і сардэчныя адносіны да нас студэнтаў універсітэта. Яны дапамаглі нам зручнай уладкавацца, прадаставілі нам свае пакоі.

Алена ГЛІНСКАЯ,
Тамара ЯГОРАВА.

Гэта добра, цудоўна, правільна!

Кафедра фізічнага выхавання для грамадскіх інструктараў і спартыўны клуб Беларжуніверсітэта абмеркавалі на сваіх пасяджэннях артыкул старшага выкладчыка Кіргізкага дзяржуніверсітэта Ф. Баймана, апублікаванага ў газете «Беларускі ўніверсітэт» 6 кастрычніка, аб тым, што вытворчая гімнастыка павінна ўваходзіць у рэжым вучэбнага дня студэнта. Ніякіх рознагалоссяў на пасяджэннях не было. Усе выказалі адну думку: «Гэта правільна, добра, цудоўна!». Ды і паглядзеўшы, усе ўмовы дазваляюць і садзейнічаюць правядзенню ў жыццё такіх мерапрыемстваў.

Выкладчыкі кафедры падрыхтавалі цэлы шэраг комплексаў фізічных практыкаванняў, якія будуць перыядычна аднаўляцца і змяняцца. У групах рыхтуюцца грамадскія інструктары, у абавязак якіх уваходзіць правядзенне гімнастыкі на месцах заняткаў. Кафедра фізыхавання распрацавала метадычны дапаможнік

для грамадскіх інструктараў і ўсклала адказнасць за правядзенне фізкультурных пауз на выкладчыкаў, адказных за факультэты.

Ды толькі аднаго не стае. На нашу думку, неабходна радыёфікаваць усе вучэбныя карпусы ўніверсітэта. Гэта дапамагло б кожны дзень праслухаць новыя фізпрактыкаванні, і грамадскія інструктары маглі б лепш праводзіць заняткі. На прамысловых прадпрыемствах падхапілі даўно ўжо гэты слаўны пачын, які дае нядрэнныя вынікі. Само сабой зразумела, што хоць бы невялікая размінка кожны дзень — і тая ўзмацняе здароўе чалавека, павышае працаздольнасць. Прафесарска-выкладчыцкі калектыў таксама не павінен застацца ў баку ад ажыццяўлення гэтай важнай справы.

Р. І. ВАСІЛЕЎСКИ,
выкладчык кафедры
фізыхавання БДУ.

У НАШЫХ СЯБРОЎ

Больш двухсот настаўнікаў школ г. Саратава зноў стады студэнтамі — яны пачалі займацца ва ўніверсітэце навуковых ведаў, які мае фізічны, хімічны, геаграфічны, матэматычны, біялагічны, гістарычны і філалагічны факультэты.

Універсітэт працуе на грамадскіх пачатках. Яго мэта —

азнаёміць настаўнікаў з наваішымі дасягненнямі навук, дапамагчы ім у павышэнні педагогічнага майстэрства, павысіць іх ідэйна-тэарэтычны узровень.

(З шматтыражнай газеты Саратаўскага дзяржуніверсітэта «Ленинский путь»).

Гарадскі хор моладзі і студэнтаў

Мы прысутнічаем на адкрыцці новай канцэртнай залы Беларускага дзяржаўнага філармоніі.

Пачынаецца другое аддзяленне вялікага канцэрта. На эстрадзе — гарадскі хор моладзі і студэнтаў. Юнакі і дзяўчаты гэтага калектыву апрануты ў яркія нацыянальныя касцюмы.

Зала напоўнілася стройнай гармоніяй гукаў. Чысціня інтанацыі, выразная фразіроўка, каларытныя свежыя тэмбры галасоў, малады захад слухача, нараджаючы ў яго душы пачуццё чагосьці цудоўнага, вялікага.

Адгучэла першая песня канцэртнай праграмы хору. Зала ўспыхнула бурнымі, доўга не змаўкаючымі апладысмантамі. Слухачы горача дзякавалі маладому калектыву за чароўнае выкананне.

Харысты ўсхвалявана перавалі дыханне, на іх твары паявілася ўсмешка. «Значыць, нас прызналі, мы закрунулі слухача», — думаў кожны з удзельнікаў.

Вядучы аб'явіў наступны нумар канцэртнай праграмы. Выступленне хору працягвалася...

Чытач здзіўлена паціскае плячым: «Што за фантазія? Аб якім хоры ідзе размова?». Спраўды, такога хору пакуль яшчэ няма ў Мінску. Гэта — пакуль яшчэ мара, але мара ажыццявімая...

У цяперашні час па ініцыятыве

Беларускага дзяржаўнага кансерваторыі, абласвета прафсаюзаў і гаркома камсамола ў сталіцы Беларусі ствараецца гарадскі хор моладзі і студэнтаў.

За апошнія гады ў нашай рэспубліцы самадзейнасць дасягнула выдатных поспехаў, аб чым сведчыць праводзімая ў гэтым годзе дэкада Беларускага самадзейнага мастацтва. На фабрыках, заводах, у навучальных установах нарадзілася шмат новых самадзейных калектываў — танцавальных харавых, драматычных, аркестровых. Самадзейнае мастацтва ў Беларусі становіцца масавай з'явай. У ім удзельнічаюць творча адароныя людзі самых розных узростаў і прафесій.

Як правіла, удзельнікі мастацкай самадзейнасці з'яўляюцца перадавікамі вытворчасці, членамі брыгад камуністычнай працы. Дасягненні удзельнікаў самадзейных калектываў часам настолькі значныя, што, бывае, цяжка павярць таму, што на эстрадзе — аматары мастацтва а не прафесіяналы.

Асаблівае месца сярод Беларускіх самадзейных калектываў займаюць хоры. Харавое спяванне, бадай што, самае любімае мастацтва Беларускага народа. Па даўняй традыцыі працаўнікі вёск

і гарадоў збіраліся разам, каб у песнях, танцах раскажаць аб горкім жыцці, аб рэдкіх днях радасці. Цяпер змест народнага мастацтва ў корані змяніўся. Народ успявае героіку працы, шчасце і радасць свабоднага ад рабства чалавека, любоў да Радзімы, да Камуністычнай партыі, веру ў цудоўнае камуністычнае заўтра.

Папулярнасць харавога спявання тлумачыцца тым, што гэтае мастацтва аб'ядноўвае людзей адзінай воляй, настроем, выхоўвае пачуццё калектывізму, таварыскасці, дружбы.

Уладзімір Ільіч Ленін гаварыў, што найбольш важны той від мастацтва, які ахоплівае сваім уплывам і ўдзягае ў актыўную творчую дзейнасць вялікія масы працоўных. Харавое спяванне акрыляе чалавека, натхняе яго на вялікія ратныя подзвігі, выхоўвае пачуццё цудоўнага, любоў да музыкі.

У Беларусі ёсць нямала харавых калектываў. Многія з іх карыстаюцца заслужанай папулярнасцю. У Мінску вядомы харавыя калектывы клуба імя Дзяржынскага, Беларжуніверсітэта, Палаца прафсаюзаў, трактарнага завода і іншыя.

і часта арганізуюцца перад аглядамі самадзейнасці. Некаторыя кіраўнікі навучальных устаноў, прадпрыемстваў, камсамольскіх арганізацый не ўдзяляюць належнай увагі мастацкай самадзейнасці, а між тым, менавіта мастацтва раскрывае і развівае цудоўныя якасці чалавека.

У харавых калектывах нярэдка сустракаюцца «хваробы» іншага парадку: пачынаючы спевакі — удзельнікі мастацкай самадзейнасці звычайна імкнуцца стаць салістамі. Яны недаацэньваюць значэння хору для іх музычнага развіцця. А, як вядома, актыўнымі удзельнікамі хору былі многія выдатныя спевакі — Ф. Шаляпін, Л. Собінаў і іншыя. Леанід Вітальевіч Собінаў гаварыў: «Спяванне ў хоры я лічу галоўным фактарам майго вакальнага і музычнага развіцця».

Адзначаныя недахопы ў рабоце самадзейных харавых калектываў не зніжаюць, аднак, іх вялікіх поспехаў.

На наш погляд, узнікла неабходнасць стварэння ў Мінску гарадскога хору моладзі і студэнтаў па прыкладу масквічоў. Гэты хор будзе ўключаць студэнтаў, навучэнцаў сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў, моладзь розных прафесій Мінска.

З хорам будуць працаваць кваліфікаваныя дырыжоры. Народны артыст СССР Р. Р. Шырма выказаў жаданне ўзначаліць гэты калектыў у якасці мастацкага кансультанта з тым, каб сваім багатым вопытам дапамагчы маладым аматарам харавога мастацтва.

Члены гэтага калектыву атрымаюць магчымасць павышаць сваю музычную адукацыю, вакальнае майстэрства. Для хору будуць арганізаваны заняткі па музычна-тэарэтычных прадметах, кансультацыі па пастаноўцы голасу, лекцыі па актуальных пытаннях мастацтва, якія будуць чытаць спецыялісты кансерваторыі і опернага тэатра.

У калектыву будуць вялікія магчымасці дэманстраваць сваё мастацтва ў лепшых канцэртных залах, па радыё, тэлебачанню рэспублікі, удзельнічаць у конкурсах і міжнародных фестывалях моладзі.

Грамадскія і камсамольскія арганізацыі горада павінны аказаць самую непасрэдную дапамогу ў арганізацыі гэтага хору. Гарадскі хор моладзі і студэнтаў можа павінен стаць гонарам нашай рэспублікі.

Н. МАЛЮГІНА,
дыпламантка дырыжорска-харавога факультэта
Беларжункансерваторыі.



За ўральскімі самацветамі

Радзіма раўнінная, горная, таёжная... Радзіма снежная і пячаная, марозная і гарачая... Радзіма працаўнікоў, будаўнікоў вялікай, цудоўнай, усеагульнай справы!

Колькі тысяч кіламетраў прайшлі мы па яе вялізных прасторах, колькі кастроў пачулі здзіўляючыя гісторыі, смешныя, сумныя былі і нябыліцы!..

А песні! Ну, хто ведае іх больш за турыстаў?! Усяму ўніверсітэту палюбіліся яны, сардэчныя, добрыя песні, якія турысты прывезлі з усіх канцоў краіны.

Каля двухсот чалавек пабывала ў мінулым годзе на таёжным Урале, на прасторах беларускай зямлі, у лясістых Карпатах, сярод снежных вяршынь Каўказа і ў сонечным Крыме.

Наша секцыя мае вялікія планы на будучы год: краж Ветраны Пояс ў Архангельскай вобласці, Беларусь, Памір, Карпаты, Крым, Каўказ.

На апошнім пасяджэнні бюро секцыі абмяркоўвалася пытанне аб зімовых паходах па роднаму краю. Мы запрашаем прыняць у іх удзел студэнтаў усіх курсаў, усіх факультэтаў. Прыходзьце да нас! Турызм — спорт здароўя, спорт, у якім заўсёды атрымаеш карысць для сябе і прынясеш карысць людзям, навучышыся яшчэ больш цаніць дружбу, убачышы і пачуеш столькі, колькі не убачыш нідзе і не пачуеш нідзе больш!

А. ЛЮЦКО,

старшыня бюро секцыі турызма-альпінізма.

НЕЗНАЁМЫМІ СЦЕЖКАМІ

Каўказ. Шмат самых розных пачуццяў, успамінаў выклікае гэта слова ў людзей. І вось — мы на Каўказе. Нам прадстаіць прайсці паход першай катэгорыі складанасці ў раёне Цэнтральнага Каўказа. Большая частка групы ў гарах яшчэ не бывала, ды і маршрут вельмі складаны: трэба прайсці разведкай мала знаёмы перавал і класці яго апісанне.

Марудна рухаюцца сем чалавек уверх па даліне ракі Башыль-Ауз-Су. Для пачатку не ведаем, куды збочваць, і толькі разведка дапамагла знайсці ўваход у даліну ракі Сырын, які знаходзіцца на значнай вышыні адносна даліны, па якой мы ідзем. Але сцежкі, якая вядзе да перавала, знайсці не ўдалося.

Пад'ём пачалі на досвітку. Ісці цяжка. Падымаемся ў лоб. Нахіл дасягае 45° і болей. Гадзіны праз дзве з паловай мы выйшлі на роўную пляцоўку. Далёка ўнізе засталася наша стаянка. Вузкай стужкай уецца рака, мяккім дываном пакрываюць зямлю лясы і кустарнікі.

А нашы цяжкасці яшчэ толькі пачынаюцца. Далей прыходзіцца ісці паралельна схілу па козьяй сцежцы. Усім цела налягаем на альпенштокі, каб не сарвацца ўніз. Яшчэ некалькі гадзін цяжкага шляху, і мы — на пакінутай сцежцы.

Далей ісці стала шмат лягчэй. Сем гадзін раніцы наступнага дня мы былі ўжо на перавале. З запіскі, вынутай з тура, даведаліся, што з 1940 года гэты перавал прайшлі ўсяго толькі дзве групы, прычым апошняя была тут у 1957 годзе.

Палюбаваўшыся панарамай Галоўнага Каўказскага хрыбта, пакінуўшы ў туры сваю запіску мы весела пабеглі ўніз. Гадзіны праз тры убачылі першы кош (жыллё чабану), а хутка і другі. Па чутках, да ракі Баксан яшчэ два дні хадзьбы, але ад чабану мы даведаліся, што калі перабрацца цераз хрыбет, то сёння ж будзем у горадзе Тырны-Ауз. Рашэнне прынята, і мы зноў лезем уверх. Зноў разведкі, няўдачы, новыя пошукі. Толькі на наступны дзень нам удалося адшукаць перавал і спусціцца ўніз. Толькі замест аднаго мы прайшлі два незнаёмыя і складаныя іх апісанне.

Наступны перавал Коі-Ауган-Ауз быў шмат складаней першых двух. На ляднік падымаліся з дапамогай вяртучкі, абыходзілі шырокія шчыліны, перабіраліся цераз вузкія, паўзлі па осыпах, па скалах. Большую частку часу ішлі ў аблоках, як у малаке. Затое спуск па снежніку быў цікавым і вясёлым.

Шмат цікавага мы убачылі за час пахода, шмат было цяжкасцей, нязручнасцей, ад стомленасці часам ледзь з ног не падалі. Але ні разу ніхто не сказаў: «Хопіць. Хачу дадому. Няхай рукзак ішакі цягаюць». Назаўсёды ў памяці застаюцца велічныя вяршыні, начоўкі ў аблоках, ляднікі і маса прыгод, якія характэрныя для кожнага пахода. Усе ўдзельнікі нашага пахода цяпер рыхтуюцца да падарожжа ўзімку на лыжах і будуць планы новых далёкіх паходаў на лета.

У вялікай фізічнай быў сход. На ім падводзіліся вынікі летніх паходаў, намячаліся планы. Прысутнічала шмат навічкоў, і, зразумела, сярод іх праводзілі агітацыю.

Выступае адзін з паважаных старэйшых — турыстаў. Ён шмат раскавае аб мінулых паходах, аб прынцыпе матэрыяльнай зацікаўленасці, які бытуе ў секцыі, аб трэніроўках і г. д.

— Узімку турысты нашай секцыі, як заўсёды, пойдучы на Беларусь і, магчыма, арганізуюць адзін складаны паход, напрыклад, на Урал.

Гэтая фраза прымусіла ўдзельнікаў сходу насцярожыцца. На Урал! Гэта ўжо штосьці ёсць! Значыць, можна будзе прайсці ў царства гаспадыні Меднай гары, палюбавацца яе самацветамі. І мары ўжо туды перанеслі, дзе гараць ярка-чырвоныя рубіны, пашчотна свецяцца зеленаватыя ізумруды, мігацяць слабым фіялетавым колерам тапазы, пераліваюцца свавольныя блакітныя берылы. А вось уральскі волат, высакародны малахіт з глыбокім зялёным колерам сярод вясёлых уральскіх перасмешніц — стракатых яшч.

І ўжо працягнуліся нябачныя воклікі ніці скрозь вялікую фізічную, аб'ядноўваючы будучых шукальнікаў самацвэтаў. Воўка Бабкоў ужо аглядае залу, выбіраючы сабе будучых спадарожнікаў і памочнікаў.

Касцяк групы ёсць. Шэсць чалавек, гатовых ісці ў паход, нягледзячы ні на што, гатовых да тэрмінова здаць экзамены, гато-



вых дабыць у доўг 60 рублёў, гатовых дабіцца дазволу ад бацькоў ці ўтаіць ад іх сваё падарожжа на Урал.

Паход працягваўся толькі дзясць дзён. А яму папярэднічалі два месяцы пастаянных турбот. Два месяцы — нават мала. Да сур'ёзнага паходу рыхтуюцца цэлы год. Праўда, памятаюць і гавораць аб такім паходзе год, два, а то і ўсё жыццё.

Воўка разоў дзясць збіраў групу, даваў усім заданні записваў звесткі. Група то абрасталала кандыдатамі чалавек да дванаццаці, то зноў даходзіла да шасці чалавек. Дзяўчыны сушылі сухары, шылі бахілы, маскі, мяшчкі. Хлопцы даставалі пілу, сякеру, рамонтны набор. То не хапала валёнак і куртак, то яны былі вельмі цяжкія. Шукалі згушчонку і тушонку, шукалі спірт. Усё гэта патрабавала працы і часу. Воўка, ці як яго яшчэ звалі, Боб распрацоўваў маршрут. Узікалі ўсе новыя і новыя варыянты. Хацелася

ісці туды, дзе цяжка, у тых месцах, аб якіх менш за ўсё было вядома, дзе яшчэ не бывалі нашы. Перад вачыма паўставала тайга і клікала да сябе. Хутчэй, хутчэй. Мары абганялі сапраўднасць. Пачыналася казка.

Ірына ШЧУКІНА,
супрацоўніца матфака.

Турыст ажаніўся...



СКЛАД НОВАГА ПРАФКОМА БДУ.

В. Макарэвіч — старшыня прафкома, П. Савіцкі, — намеснік старшыні па арганізацыйнай рабоце, О. Мяртвішчаў — намеснік старшыні па палітыка-выхаваўчай рабоце, М. Амельяновіч — старшыня вучэбна-навуковай камісіі, К. Новік — член вучэбна-навуковай камісіі, В. Кеда — старшыня культурна-масавай камісіі, А. Дзянісік, М. Акаловіч — члены культурна-масавай камісіі, У. Бараноўскі — старшыня жыллёва-бытавой камісіі, Ю. Вяль, М. Чэразава, А. Данчанка, С. Паўлюковіч — члены жыллёва-бытавой камісіі, В. Грыбоўская — старшыня аздараўленчай камісіі, В. Сысун — член аздараўленчай камісіі, І. Равінскі — старшыня абаронна-спартыўнай камісіі, А. Арахоўскі — старшыня камісіі грамадскага кантролю, М. Трафімук — член камісіі грамадскага кантролю, Э. Пармон — старшыня шэфскай камісіі, В. Філін — член шэфскай камісіі, М. Лазоўская — сакратар прафкома.

ПРАУЛЕННЕ КЛУБА БДУ

Л. Пармон — старшыня праўлення клуба, Л. Сушкевіч — намеснік старшыні праўлення, В. Лашчынін, В. Ледзенеў, Т. Пяркоўскі, М. Маленюк, Ж. Саўшкіна, М. Куліч, Л. Макаёнак — члены праўлення клуба.

Рэдактар У. КУЛАЖАНКА.

Зак. 3703

АТ 00996.



На здымку: Жарт прыроды.
Тэкст і фота В. ОБУХАВА,
кіраўніка групы, студэнта 4 курса фізфака.